

- ۱- کلمات قافیه‌ی بیت زیر را مشخص کنید.
- «گه درختش نام شد، گه آفتاب / گاه بحرش نام شد، گاهی سحاب»
- ۲- نوع جمله‌های مصراع‌های زیر را مشخص کنید.
- الف) خوشا آنان که الله یارشان بی (ب) دلم را نذر کردم تا بیاید
- ۳- کلمه‌های «لحظه، استاد» را با علامت‌های جمع «ان، ها و ات» جمع ببندید.
- ۴- یکی از راه‌های پرورش ذهن، به‌کارگیری مقایسه است، مقایسه یعنی ...
- ۵- معنای واژه‌های «موسم و ادبار» را بنویسید.
- ۶- بیت زیر را به فارسی روان برگردانید.
- «خوشا مرز ایران عنبر نسیم / که خاکش گرامی‌تر از زر و سیم»
- ۷- در بیت زیر، چه آرایه‌هایی وجود دارد؟ توضیح دهید.
- «دریاقلی! به وسعت دریاست نام تو / تاریخ، در تلفظ نام تو الکن است»
- ۸- نقش دستوری واژه‌های مشخص شده‌ی بیت زیر را بنویسید.
- «آن قصه شنیدید که در باغ، یکی روز / از جور تبر، زار بنالید سپیدار»
- ۹- مفهوم ضرب‌المثل «مار گزیده از ریسمان سیاه و سفید می‌ترسد» را بنویسید.
- ۱۰- مناداهای رباعی زیر را مشخص کنید.

«ای چرخ فلک خرابی از کینه‌ی توست / بیدادگری شیوه‌ی دیرینه‌ی توست
ای خاک اگر سینه‌ی تو بشکافند / بس گوهر قیمتی که در سینه‌ی توست»

۱۱- برای هریک از کلمات زیر، یک کلمه‌ی هم‌قافیه بنویسید.

سرود: فریاد: انسان:

۱۲- در متن زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

«در نه سالگی من، پدرم درگذشت و مادرم مرا در تربیت خود گرفت. در هجره‌های مختلف، علوم

قدیم را فرا گرفتم. معلّمین من شیخ غلامحسین بروجردی و شیخ هادی نجم‌آبادی بودند و من

هرچه دارم، بر اثر تعلیم این دو بزرگ مرد است. مهم‌ترین و اساسی‌ترین اثر من، لغت‌نامه است.»

۱۳- معنای چند واژه در برابر آن، نادرست آمده است؟

«تأخیر: درنگ کردن، حُجره: اتاق، بذر: دانه، علیم: اهل فضل، رب: پروردگار»

۱۴- کاربرد واژه‌ی «حیات» در بیت یا عبارت کدام گزینه، نادرست است؟

(الف) ای دیدن تو حیات جانم / نادیدنت آفت روانم

(ب) محسن به سرعت دوید و از حیات خارج شد. می‌خواست هرچه سریع‌تر خودش را به پیرمردی

که در کوچه نیازمند کمک بود، برساند.

(پ) این تلخ می‌که هست دل‌مرده را حیات / زهر است در دهان حریفان بدفعال (بدکردار)

۱۵- بیت زیر را به درستی کامل کنید.

«تنم را ... کردم تا بتازد / دلم را ... کردم تا ...»

۱۶- روش‌های جست و جوی کتاب در کتاب‌خانه را بنویسید.

۱۷- بیت «تو به صورت رفته‌ای، ای بی‌خبر / زان ز شاخ معنی ای بی‌بار و بر» را به فارسی روان بازگردانی کنید.

۱۸- مناداهای شعر زیر از شاهنامه‌ی فردوسی را مشخص کنید.

«ز گفتار رستم دلیر جوان / بخندید و گفتش که ای پهلوان

ز تخم فریدون منم کیقباد / پدر بر پدر نام دارم به یاد

چو بشنید رستم فرو برد سر / به خدمت فرود آمد از تخت زر

که ای خسرو خسروان جهان / پناه بزرگان و پشت مَهان

سر تخت ایران به کام تو باد / تن ژنده ژیلان به دام تو باد»

۱۹- جمع مکسر واژه‌های زیر را بنویسید.

فاضل: متن: کتاب:

۲۰- نادرستی‌های املائی متن زیر را تصحیح کنید.

«استعداد خدادادی کم‌نظیر و فکر خَلاغ بوعلی، بهمینار را تا جایی دچار شگفتی کرده بود که به خود

جرعت داد به استادش پیشنهادی عجیب بدهد و از او بخواهد که خود را پیغمبر خدا مَوَرّفی کند. چند

روز بعد، در حالی که صدای ازان بلند بود، بوعلی با محبّت به بهمینار گفت: برخیز و صرف آب را از

بیرون بیاور. اما بهمینار نرفت و استاد درآوردن آب اصرار کرد.»

پاسخ سؤال‌های فارسی و مهارت‌های نوشتاری

- ۱- کلمات قافیه: آفتاب، سحاب
- ۲- الف) جمله‌ی عاطفی ب) جمله‌ی خبری
- ۳- لحظه: لحظه‌ها، لحظات / استاد: استادان، استادها
- ۴- مقایسه، بیان تفاوت‌ها و شباهت‌های میان دو یا چند چیز است.
- ۵- موسم: هنگام، وقت و زمان چیزی / ادبار: بدبختی، نگون‌بختی
- ۶- خوش باد مرز ایران که نسیمش هم‌چون عنبر خوش‌بوست و خاکش از طلا و نقره با ارزش‌تر است.
- ۷- در این بیت، آرایه‌های تشبیه، مبالغه و شخصیت‌بخشی وجود دارد.
تشبیه: مانند کردن نام دریاقلی به دریا
مبالغه: بزرگ‌نمایی در وسعت و عظمت نام دریاقلی
شخصیت‌بخشی: نسبت دادن ویژگی‌های انسانی «تَلَقُّظ» و «الکن بودن» به «تاریخ»
- ۸- آن قصه: مفعول / شنیدید: فعل / تبر: مضاف‌الیه / سپیدار: نهاد
- ۹- این ضرب‌المثل بیانگر این است که هنگامی که یک اتفاق ناگوار برای انسان رخ می‌دهد، انسان از هر پیشامد مشابه آن (حتی اگر در حقیقت هم خطری نداشته باشد) می‌ترسد و در برابر آن احتیاط به خرج می‌دهد.
- ۱۰- در این شعر، دو منادا وجود دارد:
«ای چرخ فلک خرابی از کینه‌ی توست / بیدادگری شیوه‌ی دیرینه‌ی توست»
ای خاک اگر سینه‌ی تو بشکافند / بس گوهر قیمتی که در سینه‌ی توست»

۱۱-

سرود: درود، زود، بود و ... فریاد: آزاد، فرهاد، بنیاد و ... انسان: حیوان، جان، بُستان و ...

۱۲-

واژه‌ی «حجره» در متن صورت پرسش نادرست نوشته شده است.

۱۳-

معنای تمامی واژه‌ها درست نوشته شده است.

۱۴-

حیات: زندگی / حیاط: محوطه‌ی بیرون خانه
در عبارت «ب» منظور «حیاط خانه» است. بنابراین، کاربرد واژه‌ی «حیات» در این عبارت اشتباه است. اما در سایر عبارات، «حیات» به معنای «زندگی» به درستی به کار رفته است.

۱۵-

بیت مورد پرسش، بیت دوم از دوبیتی زیر از «مصطفی علی‌پور» است:
«اگر آن سبز قامت، رو نماید / در باغ خدا را می‌گشاید
تنم را فرش کردم تا بتازد / دلم را نذر کردم تا بیاید»

۱۶-

برای پیدا کردن کتاب در یک کتاب‌خانه، می‌توانید از سه طریق آن را جست و جو کنید:
الف) با توجه به اسم کتاب به جست و جوی آن پردازید. در «فهرست عناوین» نام کتاب را پیدا کنید. ب) اگر اسم کتاب به طور دقیق برای شما مشخص نبود، می‌توانید با استفاده از «فهرست پدیدآورندگان» کتاب مورد نظر را پیدا کنید. ج) اگر نام کتاب و نام نویسنده برای شما مشخص نبود و تنها به دنبال مطلبی با موضوعی خاص بودید، می‌توانید از «فهرست موضوعی» استفاده کنید.

۱۷-

ای ناآگاه! تو فقط به ظاهر توجه می‌کنی و به همین دلیل، از باطن و معنا هیچ چیز به دست نیاورده‌ای.

۱۸-

این شعر دو منادا دارد: «پهلوان» در بیت اول و «خسرو خسروان جهان» در بیت چهارم.

۱۹-

فاضل: فضلا / متن: متون / کتاب: کتب

۲۰-

واژه‌های «خَلّاق، جرأت، معرفّی، اذان و ظرف» در متن صورت پرسش، نادرست نوشته شده‌اند